

Uredništvo - uprava: Ljubljana
Kopitarjeva 6. Telefon 4001 - 4004

Mesečna naročnina 18 lit, za ino-
zemstvo 31.50 lit.

Cek. rač. - Ljubljana 10.650 za
naročnino in 10.349 za inserate

SLOVENE

SEPTEMBER-1943

16

CETRTEK

Lebhaftes Kampftätigkeit an der Ostfront

Feindliche Durchbruchversuche abgewehrt. Grosse Erfolge gegen feindliche Landungsverbände bei Salerno und Eboli

Aus dem Führerhauptquartier, 15. Sept. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

Am Kubanbrückenkopf herrschte auch gestern lebhaftes Kampftätigkeit. Bei erneuten Angriffen im Raum vom Krimskaja verloren die Sowjets 32 Panzer.

Im Süden und in der Mitte der Ostfront setzte der Feind seine Durchbruchversuche in den Abschnitten von Krasnoarmejska, südlich und westlich Charkow, an der Desna und bei Kirov fort. Sie wurden im harten Kämpfen grösstenteils abgewehrt. Eigene Angriffe wurden an verschiedenen Stellen eingesetzt.

Neue heftige Angriffe der Sowjets südwestlich Bjeli scheiterten trotz Einsatz starker Infanterie und Panzerkräfte.

In Finischen Meerbusen versenkten Einheiten der Kriegsmarine ein bolschewistisches Schnellboot und brachten während des Gefechtes zwei angreifende Bombenflugzeuge zum Absturz.

Sicherungstreitkräfte eines deutschen Geleites, bestehend aus Jagd- und Zerstörerstaffeln der Luftwaffe, schossen an der nordnordwestlichen Küste von 55 angreifenden Sowjetsjagdflugzeugen 34 ab.

In den schweren Abwehrkämpfen nördlich des Asowschen Meeres zeichnete sich der Obergefreite Ritz aus einer Panzerjägerkompanie eines Grenadierregimentes besonders aus. Er vernichtete am 1. September in kurzer Zeit 10 von 27 im Abschnitt seiner Kompanie durchgebrochene Panzer.

Der Angriff gegen die britisch-nordamerikanischen Landungsverbände bei Salerno und Eboli hat gestern zum einem grossen Erfolge geführt. Eine feindliche Kräftegruppe wurde eingeschlossen, eine zweite vernichtet. Die Beute- und Gefangenenzahlen sind im ständigen Wachsen. Der Gestern bei Eboli zurückgeworfene Feind hat sich im Schutze der Schiffsartillerie nahe der Küste zu erneuten Widerstand gesetzt.

Die Luftwaffe griff die feindliche Landungsflotte laufend an. Ein Transporter von 4000 Brt. wurde vernichtend getroffen, fünf weitere Schiffe mittlerer Grösse erhielten Bombentreffer schweren Kalibers. Deutsche Schnellboote torpedierten einen feindlichen Kreuzer und brachten zwei italienische Motorschiffe auf.

An der Küste des besetzten Westgebietes und bei einzelnen nördlichen Stützpunkten über dem nördlichen Reichsgebiet wurden von Luftverteidigungskräften drei, von Einheiten der Kriegsmarine fünf feindliche Flugzeuge zum Absturz gebracht.

Die Durchführung der Transporte auf sämtlichen Kriegsschauplätzen stellt an alle Transportdienststellen die höchsten Anforderungen. Bei rascher Wiederherstellung zerstörter Strecken und Inbetriebnahme neuer Linien zeichnen sich Eisenbahnpioniere und Betriebstruppen immer wieder hervorragend aus.

Grande successo presso Salerno e Eboli

Da quartier generale del Führer 15 settembre. Comando Supremo delle Forze Armate comunica:

Sulla testa di ponte del Cuban anche ieri vivace attività operativa. In rinnovati attacchi nel settore di Krimskaja i sovietici perdevano 32 carri armati. Nel settore meridionale e centrale del fronte orientale il nemico continuava i suoi tentativi di sfondamento nelle zone di Krasnoarmejskoje a sud e ovest di Charkow, sul Desna e presso Kirov. Gli attacchi in gran parte sono stati respinti in aspri combattimenti. Nostri attacchi sono stati intrapresi in diversi punti. Nuovi violenti attacchi dei sovietici a sud ovest di Bjeli fallivano nonostante l'impiego di forti contingenti di truppe di fanteria e di carri armati.

Nel golfo finico unità della marina da guerra affondavano un motoscafo celer bolseevico e durante il combattimento abbatterono due bombardieri attaccanti.

Forze armate a protezione di un convoglio tedesco composto di stormi di cacciatori e bombardieri della Luftwaffe, abbatterono sulla costa nord della Norvegia 34 su 55 dei bombardieri sovietici attaccanti.

In duri combattimenti difensivi a nord del mare d'Azov si distingueva il capitano Ritz di una compagnia di cacciatori di un reggimento di Granatieri che il primo settembre distruggeva in breve tempo 10 dei 27 carri armati penetrati nel settore della sua compagnia.

L'attacco contro le truppe di sbarco nord-americane presso Salerno ed Eboli ha condotto ieri ad un grande successo. Un gruppo di forze nemiche è stato circondato, un secondo distrutto. Il bottino

Živahno bojno delovanje na vzhodu

Sovražni prodorni poskusi zavrnjeni — Veliki uspehi proti sovražnim izkrcevalnim oddelkom pri Salerno in Eboliju

Führerjev glavni stan, 15. sept. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Na kubanjskem mostišču je bila tudi včeraj živahna vojna delavnost. Med ponovnimi napadi na področju Krimskaje so izgubile sovjetske čete 32 oklepnih voz.

Na jugu in v središču vzhodne fronte je nadaljeval sovražnik svoje prodorne poizkuse v odsekih Krasnoarmejska, južno in zapadno od Harkova, od Desni in pri Kirovu. Bili so v hudih bojih po večini zavrnjeni. Naši napadi so bili podvezni na raznih mestih.

Novi srditi sovjetski napadi južno-zapadno od Bjelija so se izjalovili kljub porabi močnih pehotnih in oklepnih sil.

V Finskem zalivu so potopile enote bojne mornarice boljševiski hitri čolna in so sestrelile med bojem dva napadajoča bombnika.

Zaščitne bojne sile nekega nemškega spremstva, obstoječega iz lovskih in rušilnih jat letalskega orožja so sestrelile ob severni norveški obali 34 izmed 55 napadajočih sovjetskih lovskih bombnikov.

V težkih obrambnih bojih severno od Azovskega morja se je odlikoval nadesetnik oklepne lovske stotnije grenadirskega polka, Rietz, ki je uničil 1. septembra v kratkem

času 10 izmed 27 oklepnih voz, ki so prodrli v odseku njegove stotnije.

Napad proti angleško-severnoameriskim izkrcevalnim oddelkom pri Salerno in Eboliju je dovedel včeraj do velikega uspeha. Nekaj sovražna skupina je bila obkoljena, neka druga pa uničena. Plen in število ujetnikov stalno narašča. Sovražnik, ki je bil včeraj pri Eboliju pognan nazaj, se je v varstvu ladijskega topništva vnovič postavil v bran v bližini obale.

Letalsko orožje neprestano napada sovražnikovo izkrcevalno brodogeje. Prevozna 4000 tonska ladja je bila uničujoče zadeta, pet nadaljnjih ladij srednje velikosti pa je bilo zadetih z bombami težkega kalibra. Nemški hitri čolna so torpedirali sovražno križarko in zajeli dve italijanski motorni jadrnici.

Ob obali zasedenega zapadnega področja in med posameznimi nočnimi motilnimi poleti nad severnim državnim ozemljem so letalske obrambne sile enot vojne mornarice sestrelile pet sovražnikovih letal.

Izvedba transportov na vseh bojiščih zahteva od vseh transportnih ustanov največje napore. Pri nagnem obnavljanju porušeni prog in obnovi obrata novih železnic se vedno znova odlikujejo železniški pionirji in prometne čete.

Veliki odmevi o Ducejevi rešitvi

Madrid, 15. sept.: Španski pisatelj Viktor de la Cerna piše o rešitvi Mussolinija in poudarja, da je špansko ljudstvo veselo, da je bil Mussolini rešen. Španski narod smatra Mussolinijevo rešitev za eno največjih dejanj. Duce je tako rešil narod pred propadom. Rešitev Mussolinija je v teh okoliščinah skoraj čudežno dejanje.

Tokio, 15. sept.: V nemško veleposlanstvo v Tokiju je prišlo zastopstvo Japoncev, ki so veleposlaniku izrazili

svoje občudovanje nad tem, da je bil rešen Duce.

Carigrad, 15. sept.: Italijani v Carigradu so se s posebno izjavo zahvalili Führerju, da je Duceja vrnil Italiji.

Stockholm, 15. sept.: Angleški tisk je še vedno zelo nerazpoložen zaradi rešitve Duceja. Vsi listi obsojajo Badoglija. »Daily Mail« piše, da so Nemci s tem dejanjem pokazali, kako znajo izvajati drzna dejanja.

Drzna osvoboditev Duceja

Berlin, 15. sept. O osvoboditvi Duceja so bile objavljene naslednje podrobnosti:

Po težavnih poizvedbah, ki jih je vodil Hauptsturmführer SS, poveljnik tega podjetja, je bilo naposled zanesljivo ugotovljeno, da so 28. avgusta prepeljali Mussolinija z otoka Santa Maddalena na gorski masiv Gran Sasso, kjer so ga nastanili v bivšem planskem hotelu. Tu je bil zastražen od več karabinjerjev. Dostop do tega hotela je mogel samo po žični železnici, ki je bila seveda zaprta za ves promet in strogo zastražena. Z druge strani je ta gorski masiv silno težko dostopen.

Ko so ogledniki ugotovili krajevne prilike, je bila nedelja, 12. septembra, določena za izvršitev nameravanega udara za osvoboditev Duceja. Tega dne je vodja podjetja z 9 možmi ob 14.10 dospel na cilj na ta način, da se je spustil z letalom iz višine 4500 metrov. Kako nevaren je bil pristonek z letalom, se vidi že iz tega, da meri ravnica, na kateri je hotel pristati, vsega samo par sto kv. metrov, nato pa se odpirajo okrog in okrog globoki prepadi. Takoj po pristanku letala so njegovi vojaki namerili strojno na hotel, poveljnik podjetja pa je z dvema vojakoma, oboroženima s strojnimi pištolami, dosegel kletni vhod v poslopje, kjer je bila nameščena radijska postaja. S par udarci s kopiti pištol je bila postaja uničena. Ker s te strani ni bilo mogoče priti v notranjost poslopja, so se vrnili na plano, da si poiščejo drug dostop. Med tem časom je z drugim letalom pristal poveljnik padalcev z več padalci. Z ramen dveh vojakov se je Hauptsturmführer povzpela na precej visok prizidek in tako dosegel vhod v hotel, ki so ga čuvali karabinjerji. Ko je naperil nanje strojno

pištolo, jim je zaklical: »Roke kviskul« Preplašeni in zmedeni karabinjerji so se temu pozivu takoj odzvali.

V tem trenutku je zagledal ob oknu v drugem nadstropju postavo Duceja. Takoj mu je zaklical: »Duce, pozor! Stopite nazaj!«

Ta hip se je pojavil nad oknom Duceja v tretjem nadstropju pri oknu poveljnik karabinjerjev, neki polkovnik. Hauptsturmführer SS ga je takoj pozval k predaji in mu zaklical: »Roke kviskul« Polkovnik je zmeden vzkliznil: »Ne streljajte, ne streljajte!« S tem da se je Duce pojavil pri oknu, je Hauptsturmführer SS zanesljivo ugotovil, kje je. Nato je z nekaj možmi vdril po stopnicah, spotoma odstranil nastavljene strojnice in stopil pred Duceja, ki sta ga stražila dva uradnika tajne policije. Oba sta bila hitro odstranjena. Hauptsturmführer SS je stopil k oknu in dal svojim ljudem od tod nadaljnja povelja.

Nato je Hauptsturmführer SS spet stopil pred Duceja in mu javil: »Duce, Führer me pošilja, da Vas osvobodim. Od zdaj ste pod mojo zaščito in mislim, da bo šlo vse po sreči.« Duce ga je globoko ginjen objel ter dejal: »Vedno sem bil prepričan, da bo Führer vse storil, da me reši.«

Führerjevo sporočilo o osvoboditvi Duceja

Berlin, 15. septembra. Vodja velikega nemškega rajha je zapovedal pogumnim vojakom SS in padalcem, naj osvobodijo Duceja iz rok izdajalske Badoglijeve kliče. Osvoboditev se je posrečila. Dne 10. septembra 1943 zvečer je spregovoril Führer v svojem glavnem stanu nemškemu ljudstvu naslednje besede: »Bil sem in sem srečen, da sem mogel označiti tega velikega zvestega moža (Duceja) za svojega prijatelja. Vrh tega nisem bil naučen spreminjati svoje mnenje po potrebi od primera do primera ali pa ga tudi

le samo zatajiti. Verujem, da je navzlic nasprotnim naziranjem tudi v življenju narodov prav tako kakor v življenju posameznikov zvestoba nenadomestljiva vrednota, brez katere se mora človeška družba omajati in prej ali slej zlomiti svojo organizacijo.«

To je govorica in stališče Adolfa Hitlerja! In oprostitev Duceja je poleg izraza najzvestejšega prijateljstva nemška v najplemenitejšem smislu. Zvestoba proti izdaji!

Hauptsturmführer SS je pustil pri Duceju dva moža za njegovo osebno varstvo ter izdal nato nadaljnja potrebna povelja. Duce je odšel v svojo sobo in se pripravil za odhod. Med tem so se karabinjerji s svojim poveljnikom zbrali v jedilnici. Tu jim je Hauptsturmführer SS sporočil, naj se nikar ne upirajo, ker je pripravil cel bataljon padalcev, da jih ukroti. Nato je dobil telefonsko zvezo s padalci, ki so zasedli žično železnico.

Med tem je pristalo drugo letalo, da odpelje Duceja, ker ni bilo nobene druge možnosti, da bi ga zanesljivo spravili na varno. Duce je s svojim osvoboditeljem vstopil v letalo, ki se je le z največjo težavo dvignilo v zrak. Ko je zdrselo po planoti, je najprvo kakih 500 metrov drvelo v globino, nakar šele so se pilotu posrečilo, da ga je zvrznil in se dvignil iz nevarne soteske. S tem je bila odstranjena zadnja ovira.

Ena tretjina padalcev in pripadnikov SS je pri tem podjetju padla ali

Nemško-japonska izjava

Berlin, 15. sept.: Nemška in japonska vlada sta objavili naslednjo skupno izjavo:

Prelom maršala Badoglija se ne nanaša na pogodbo trojne zveze, ki ostane še naprej v veljavi. Nemška in japonska vlada bosta vojno nadaljevali z vsemi sredstvi do končne zmage. Izginila. Koliko jih je še živih, trenutno ni mogoče ugotoviti.

Najvišje odlikovanje za Ducejevo osvoboditelja

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 15. sept. Führer je sprejel Hauptsturmführerja SS Otona Scorzinija, ki je izvršil uspehi udar za osvoboditev Duceja, ter ga odlikoval z viteškim redom železnega križa. Hitler ga je sprejel v svojem glavnem stanu, kjer mu je poročal o poteku izvršene akcije.

Kaj čaka Italijo po kapitulaciji

Najsramotnejši dokument svetovne zgodovine

Stockholm, 15. sept. V Londonu so v nedeljo zjutraj objavili pogoje za premirje z Italijo. Besedilo je naslednje:

Zavezniki glavni stan, 11. septembra. Dne 3. septembra sta zastopnik generala Eisenhowerja in zastopnik maršala Badoglija podpisala naslednje pogoje za vojaško premirje:

1. Italijanske oborožene sile takoj prenehajo z vsako sovražnostjo.
2. Italija bo v okviru možnosti storila vse, da bo Nemcem onemogočila vse, kar bi jim nudilo prednosti za boj proti združenim narodom.
3. Vse vojne ujetnike ali internirance združenih narodov je treba takoj izročiti zaveznikemu vrhovnemu poveljniku, nobeni vojni ujetniki ali interniranci ne smejo biti zdaj ali v kateremkoli poznejšem času prepeljani v Nemčijo.
4. Italijanska mornarica in italijanske letalske sile se morajo takoj podati na mesta za predajo, ki jih bo sporočil zavezniki vrhovni poveljnik obenem s podrobnostmi za razorožitev.
5. Vrhovni zavezniki poveljnik lahko za izvedbo vojaškega pomorskega načrta zapleni italijansko trgovsko mornarico.
6. Takojšnja predaja Korzike in celotnega italijanskega področja — italijanskih otokov in italijanske celine — zaveznikom v svrhu ustanovitve vojnih oporišč in za druge namene, ki se bodo zaveznikom zdeli potrebni.
7. Takojšnja zagotovitev prostega do-

stopa zaveznikom na vsa letališča in pomorska oporišča na italijanskem področju brez oziroma na to, v kakšnem času bo italijansko ozemlje očistočeno nemških čet. Ta pristanišča in letališča morajo ščititi italijanske oborožene sile, dokler te naloge ne bodo prevzeli zavezniki sami.

8. Takojšen umik italijanskih oboroženih sil v Italijo iz vseh bojišč, na katerih se sedaj nahajajo.

9. Garancija italijanske vlade, da bodo, ako bo potrebno vse razpoložljive oborožene sile hitro in točno izvedejo pogoje tega premirja.

10. Vrhovni poveljnik zaveznikov oboroženih sil si pridržuje pravico, podvzeti vsak ukrep (gesture), ki bo po njegovem mnenju potreben za varstvo in koristi zaveznikov oboroženih sil pri nadaljevanju vojne. Italijanska vlada se s svoje strani obvezuje, da bo sprejela vsako pravno ali drugo oblatvo, ki se bo zdelala potrebna vrhovnemu poveljniku; predvsem bo vrhovni poveljnik postavil zavezniki vojaško vlado v tistih delih italijanskega področja, v katerih bo smatral, da je tak ukrep v vojaškem interesu združenih narodov.

11. Vrhovni poveljnik združenih oboroženih sil ima popolno pravico izvesti vse ukrepe za razorožitev, demobilizacijo in razpremo.

12. Drugi pogoji političnega, gospodarskega in finančnega značaja, ki jih bo morala Italija izpolniti, bodo sporočeni pozneje.

13. Pogoji tega premirja ne bodo objavljeni brez predhodne privolitve vrhovnega poveljnika zaveznikov sil. Besedilo bo uradno sestavljeno v angleščini.

S svojim podpisom na ta dokument je Badoglio umazal svoje ime z večno neizbrisno sramoto podlega besedolomnega izdajalca. S tem pa je osramotil tudi Italijo, čeprav italijansko ljudstvo, oziroma njegov časten del prav tako ostro obsaja izdajo provizorne zveze Viktorja Emanuela, kakor Nemčija. Ti pogoji za premirje so najbolj nečasten dokument, ki ga je kdajkoli kakšna izdajalska vlada podtaknila svojemu narodu. Vsaka posamezna gori navedena točka pogojev za kapitulacijo predstavlja prav tako nezasišano podtikanje za italijansko ljudstvo. Posebej pa je treba ugotoviti, da je Badoglio s svojim podpisom priznal tudi drugo točko, v kateri se brez strahu, da bi se pogreznil v zemljo, zavezuje, da bo storil kolikor mogoče škode svojim dosedanjim nemškim zaveznikom, ki so žrtvovali tisoče svojih najboljših sinov za zaščito italijanskega imperija. »Plačilo« Anglije in Združenih držav pa je tudi takšno, kakršnega zaslužijo zavezniki, ki jih rabiš, pa jih preziraš: vsebovano je v točki 13 pogojev, ki obnavlja in obnavlja podpisati tudi te pogoje, s katerimi je izročil svoje lastno ljudstvo sovražstvu in samovolji (Nadaljevanje na 2. strani spodaj)

Anordnungen - Uradni razglasi - Ordinanze

Alle noch in der Stadt befindlichen Offiziere, Unteroffiziere und Mannschaften des italienischen Heeres mit Ausnahme der General Nchiarelli angehörigen Truppen haben sich innerhalb von 48 Stunden in der Kaserne Principe Piemonte zu melden, widrigenfalls sie strengstens bestraft werden.

Wer von der Bevölkerung Laibachs weiterhin die italienischen Soldaten beherbergt, wird ebenfalls strengstens bestraft.

Laibach, 14. September 1943.

DER STADTKOMMANDANT.

An Einzelpersonen werden bis 20. September 1943 Passierscheine nicht mehr ausgegeben. Betriebsführer werden aufgefordert, mit einer Liste ihrer passierpflichtigen Arbeiter und Angestellten, für die sie volle Haftung übernehmen müssen, täglich von 9 bis 11 Uhr und von 15 bis 17 Uhr sich zur Standortkommandatur zu begeben. Diese entscheidet über die Kriegswichtigkeit des Betriebes und leitet sie weiter zum Bürgermeister der Stadt Laibach zur Bestätigung.

Laibach, 14. September 1943.

Der Stadtkommandant.

Das Betreten des Waldgeländes ist strengstens verboten. Wer angetroffen wird, wird erschossen.

Laibach, 15. September 1943.

Der Stadtkommandant.

§ 1. Um die Ernährung der Bevölkerung sicherzustellen, bleiben die bereits rationierten und kontingentierten Lebensmittel weiterhin rationiert und kontingentiert.

§ 2. Ein Verkauf rationierter und kontingentierter Lebensmittel darf nur gegen Lebensmittelmärkte oder Bezugsscheine erfolgen.

§ 3. Die bisherigen Strafbestimmungen bleiben aufrecht erhalten.

Laibach, den 13. IX. 1943.

gez. Oertel

Oberst und Abschnittskommandeur.

Vse se še v mestu nahajajoče žastnike, podčastnike in vojaške italijanske oborožene sile z izjemo onih, ki spadajo pod poveljstvo g. generala Nchiarellija, se poziva, da se tekom 48 ur zglase v vojašnici Principe di Piemonte v Ljubljani, Poljanska cesta. Če se temu pozivu ne odzovejo, bodo najstrože kaznovani.

Prebivalci mesta, ki dajejo pripadnikom italijanske oborožene sile zavetja, bodo takisto najstrože kaznovani.

Ljubljana, 14. septembra 1943.

KOMANDANT MESTA.

Posameznim osebam se do 20. septembra 1943 ne bodo izstavljele propustnice. Delovne važnih obratov se pozivajo, da se z listo svojih preko bloka stanujočih nameščenecv in delavcev, za katere pa morajo prevzeti polno jamstvo, dajo dnevno od 9—11 in od 15—17 pri poveljstvu mesta. Ta odloča, če je podjetje vojno važno, kar se mora potrditi tudi od mestnega županstva.

Ljubljana, 14. septembra 1943.

Komandant mesta.

Prepovedano je vstopati na gozdno ozemlje. Kdor se zaloti tam, bo ustreljen.

Ljubljana, 15. septembra 1943.

Mestni komandant.

§ 1. Da se zagotovi preskrba prebivalstva, ostanejo do sedaj racionirane in kontingentirane življenjske potrebščine še nadalje racionirane in kontingentirane.

§ 2. Prodaja racioniranih in kontingentiranih življenjskih potrebščin je dovoljena samo z nakaznicami za življenjske potrebščine ali z nakazili.

§ 3. Dosedanje kazenske določbe ostanejo še na dalje v veljavi.

Ljubljana, dne 13. IX. 1943.

Oertel, s. r.

polkovnik in poveljnik odseka.

Poštni promet se nadaljuje neovirano z naslednjimi omejitvami:

Nihče nima pravice do pravnih zahtev glede odprave pisem in zavrtkov. Pisma in zavrtki se lahko oddajajo kakor doslej, vendar na lastno tveganje. Pošta ne jamči niti za priporočena pisma. Zavrtki s težo do 5 kg se ne dostavljajo.

Brzojavke se odpravljajo začasno le, če so jih oddali javni uradi ali zasebni uradniki, ki služijo javnosti.

Denarne pošiljke, namenjene izven mestnih področij, so dovoljene tudi nadalje.

Pri vseh pošiljkah, namenjenih izven mestnega področja, je treba računati z morebitnimi velikimi zamudami.

Telefonski razgovori s kraji izven mestnega področja še niso dovoljeni.

Tutti gli ufficiali, sottufficiali e soldati delle forze armate italiane trovatisi nella città e provincia di Lubiana ad esclusione di quelli agli ordini del sig. Generale Nchiarelli, devono presentarsi a scanso delle pene più severe entro le 48 ore alla caserma Principe di Piemonte a Lubiana via Poljanska.

Quelli che oltre questo termine daranno alloggio ad appartenenti alle forze armate italiane saranno ugualmente severamente puniti.

Lubiana, 14 settembre 1943.

Il Comandante della città.

Fino al 20 settembre 1943 non verranno più rilasciati lasciapassare a persone singole. I datori di lavoro sono invitati a presentarsi giornalmente dalle 9 alle 11 e dalle 15 alle 17 al posto di comando con la lista dei lavoratori ed addetti obbligati a munirsi del lasciapassare per i quali devono assumersi piena responsabilità. Il Comando deciderà sull'importanza bellica delle aziende e inoltre la lista al podestà della città di Lubiana per la conferma.

Lubiana, 14 settembre 1943.

Il Comandante della città.

È severissimamente proibito l'accesso alla zona boschiva. Chi vi verrà, sorpreso, verrà passato per le armi.

Lubiana li 15 settembre 1943.

Il comandante della città.

41. V polmraku sprva ni ničesar razločila. A kmalu so se ji oči privadile in zapazila je obrise treh postav, ki so se sklanjale nad postelj, kjer je ležal grofič kot bi bil mrtev.

Koledar

Četrtek, 16. kimovec: Kornelija, papež in mučenec; Ciprijan, škof, cerkveni učenik in mučenec; Evfemija, mučenica.

Petek, 17. kimovec: Kvatro; Rane Fr. Asiškega; Lambert, škof in mučenec.

Radio Ljubljana

V torek zvečer se je oglašil prvič radio nemških oboroženih sil v Ljubljani. Po koncertu reproducirane glasbe so sledila ob 8 poročila in naredb v nemškem in slovenskem jeziku. Okrog pol devetih je bila nato postaja poskusno priključena na radio oboroženih sil v Beogradu in je prenašala pester koncert, ki je trajal vse do tri četrti na 22. Po oddaji beograjskega stražarja je bil še prenos najnovejših poročil nemške poročevalske službe, nakar je bila ljubljanska oddaja zaključena. V sredo je radio oboroženih sil v Ljubljani oddajal poročila in naredb v nemškem in slovenskem jeziku ob devetih dopoldne, ob pol enih, ob dveh in na večer. Tudi v bodoče bo radio oboroženih sil v Ljubljani dajal poročila najmanj ob teh že sedaj znanih časih.

Šolske vesti

Vpisovanje v Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti v Novem mestu se vrši dnevno. Javni nameščenec plačajo polovično šolnino. Sprejemajo se tudi prijave samo za stenografijo ali strojeopisje. Začetek pouka 20. septembra.

— Za II. deklško (licejsko) ljudsko šolo v Ljubljani je vpisovanje v šolo za šolsko leto 1943-44 za vse razrede v ponedeljek, 20. in torek, 21. t. m., od 8—12. Vpisovanje se vrši v zavodu Notre Dame v Marmontovi ulici 24.

— Državna tehniška srednja šola. V I. letnik vseh šolskih oddelkov sprejeti učenci se morajo v petek, 1. oktobra, ob 8 javiti k zdravniškemu pregledu na Državni šolski polikliniki (Askerčeva cesta). Vpisovanje in vpisovalne šolnine za I. letnik bo v soboto, 2. oktobra, od 8—11 v šolskem poslopiju. Vpisovanje za vse višje letnike vseh oddelkov bo v ponedeljek, 4. oktobra od 8—11. Podrobna navodila za vpisovanje so objavljena na šolski deski. — Završni izpiti se bodo vršili od 16. do 22. septembra. Popravni in razredni izpiti se bodo opravljali od 23. do 27. septembra po razporedu, ki je objavljen v šolski veži.

— Združenje trgovcev, Ljubljana. Vpisovanje v trgovsko strokovno nadaljevalno šolo Združenja trgovcev v Ljubljani bo za vse tri razrede v dneih od 27.—30. septembra vsakokrat od 9—11 in od 14—16 v pisarni Združenja trgovcev. Poznejši vpis učenca (-ke) se more izvršiti le v izjemnih in opravičenih primerih, a to le do 11. oktobra t. l. Novinci morajo biti stari 14 let in morajo predložiti pri vpisu zadnje šolsko spričevalo, učno pogodbo in zdravniško potrdilo. Za sprejem v šolo mora imeti vsak najmanj tri razrede srednje ali meščanske šole, ali pa 4 razrede višje narodne šole. Učenci z manjšo predizobrazbo bodo sprejeti le v primeru zadostnega prostora. — Učenci z dovršeno srednjo ali meščansko šolo imajo prednost, da bodo sprejeti pogojno v drugi razred. Vsek učence plača pri vpisu 300 lir šolnine. Novinci plačajo poleg te še 100 lir vpisnine, učenci III. razredov pa 100 lir oprotnine. Pouk se prične 11. oktobra. Podroben razpored je na šolski deski.

— Uprava državnega gledališča v Ljubljani vabi dame in gospode, ki bi bili pripravljeni sodelovati pri nekaterih dramatičnih predstavah v nastopajoči sezoni kot statisti, da se zgledajo v četrtek, 16. in petek, 17. t. m., ob 16 v dramskem gledališču pri g. režiserju Milanu Skrbinku.

Naznanila

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarnet: mr. Leustek, Resljeva cesta 1 mr. Bahovec, Kongresni trg 12. in mr. Komotar, Vič, Tržaška cesta 48.

Polzvedovanja

Izgubili se je otroški čevljiček št. 34 od Rimca do Miklošičeve ceste. Naslov na upravi »Slovenec«.

TEL KINO SLOGA 27-30

Sijajna burka, ki bo izzvala obilo smeha! Dogodki prve zakonske noči... Mube neveste in pa tudi lezina, ciganska godba, lepo petje v filmu

»MUHE MOJE ŽENE«

V glavnih vlogah: Anton Pajer, Toekes Ana. Režija: Gail Bela; glasba: Pavel Abraham.

PREDSTAVE SAMO ob 15 in 17.

TEL KINO UNION 23-21

Genljivo in dramatično napet ljubzenski roman, ki se je odigral v kraljestvu snežnih viharjev

»ZAKON SEVERA«

Krasen francoski film, v katerem igrajo: Michele Morgan, Richard Pierre Willem, Charles Vanel, J. Terrance, Arlette Marchal.

PREDSTAVE ob 15.30, in 17.30.

TEL KINO MATICA 22-41

Leny Marenbach, Rudolf Praek in Paul Kemp — v največjem cirkuškem filmu letošnje sezone

»ŽENSKA MED ZVERMI«

Atrakele, klovn in moderna glasba!

Predstave dnevno ob 15. in 17. uri. Ob nedeljah matineja ob 10.30.

Naročajte roman »Ivanhoe«!

MALI OGLASI

KUHARICO perfektno, iscem za gostino. Nastop takoj. — Naslov v upravi »Slovenec« pod št. 6014. (b)

Oskrbnika iscem, stanovanje prost. Kdor želi stanovati izven centra. Vselet takoj. Upokojenec imajo prednost. — Naslov v upr. »Slov.« št. 6297. b

Dekle k dvema otrokoma, zmoezna tudi vseh drugih gospodinskih del, sprejemem takoj. Naslov v upr. »Slov.« št. 6296. b

DRVA PREMOC IV. SCHUMI

DOLENIŠKA CESTA

In Franciškanska 10

Telefon 12-51

Malo industr. podjetje zelo zaposleno, z veliko zalogo napredaj za 300.000. — Sigurne kupele lahko del evencino plača v obrokih. Ponudbe poslati na upravo »Slovenec« pod »Mesecni zaslužek 15.000.« št. 6313.

PISCANCI enodnevni, napredaj pri Malem gospodarstvu, Galusovo nabrežje 33.

GOJZERCE lahko št. 38, in lakaste čevljičke za 3 leta starega otroka, prodam. Sv. Petra cesta 52.

Športni vozček dobro ohranjen, se prodaja: Litjska 39b.

Steklena vrata dvokrilna in okna, prodam. Vodnikova 83, Ljubljana.

Več motornih koles od 125—500 ccm in več koles zelo ugodno napredaj. — Gasogeno-Merkur, Fuhrarjeva 6.

Opozorilo! Med 9. in 11. septembrom je bilo ukraden na kolodvoru Verd pri Vrhniki iz vagona 800 kg suhih gob v papirnatih vrečah po 10 kg. Svarimo pred nakupom. Kdor nam sporoži kake podatke ali prinese gobe nazaj, dobi dobro nagrado. Sever & Co., Ljubljana.

OPOZORILO! GG. profesorji, zdravniki, pravniki, tehniki, trgovci, učitelji, industriji, gospodarstveniki, obratne se na upravo »Slov.« ter v kratkem dopisu izrazite svoje želje. Znanstvenik psiholog vam za majhno nagrado ugotovi vaš značaj in iz tega pove vaš prihodnji razvoj. Dopise na upravo »Slovenec« pod »Modere« št. 6242. Tajnost zanjamčena!

Drugo izdajstvo

»Kar lahko ste pomirjeni. Jaz bi bil pač prvi iz hiše Savojske, ki bi prelomil svojo besedo«. S temi zgodovinskimi besedami je italijanski kralj Viktor Emanuel v začetku leta 1915 odločil dunajskega nadškofa kardinala dr. Piffa. Dne 23. maja istega leta je Viktor Emanuel prelomil staro, še leta 1912 spet slovesno zaobljubljeno zvezno pogodbo in je odvedel svojo državo na stran antante v vojno proti osrednjim državam, potem ko je njegova vlada že 25. aprila podpisala obveznost, da v teku enega meseca prelomi prisego zaradi nekih krajevnih pridobitev.

Ponižujoče ravnanje v Versaillesu je zgodovinsko plačilo za tako vedenje. V sedanjih resni uri niti ne utegnemo niti se nam ne poljubi, da bi raziskovali, ali v družini Savojsčanov zares še niso nikdar prelomili besede. Recimo, da so bili vsi predhodniki kralja Emanuela poštenjaki. Neupoštevno vedenje kralja Viktorja Emanuela je zato tem bolj vidno, in na večne čase bo beseda izdajstvo v zvezi z rodinjo Savojsčanov in z njihovim imenom. Izdajstvo z dne 8. septembra 1943, ki je bilo zagrešeno na viski evropske usodne borbe, prekaša prelom pogodbe iz leta 1915 še posebej s podlim načinom spričo priprave in izvedbe in daje, žal, prav tistim, ki leta 1915 in vlogi Viktorja Emanuela niso hoteli pozabiti.

Badoglijeva vloga

V maršalu Badogliju je italijanski kralj našel tistega človeka, ki je na podlagi svoje sovraštvo do osi in mrznje do Mussolinija bil le preveč voljan udeležiti se izdajstva, in ki je mesece in leta oprezal na tisti dan, ko bi mogel streti narodno fašistično obnovo. Da je za to izbral vprav tak čas, v katerem bi se bila morala Italija s slehernim dihom boriti za svojo bodočnost kot narod in velesila, je značilno za tega moža, ki je pripravljen, da žrtvuje v svoji brezvestni in neuvidevni častihlepnosti tudi nadaljnji obstoj Italije kot evropske sile. V njegovem duhu je mislil in deloval — kar je prav, da to danes povemo — velik del italijanskega častniškega zbora, predvsem pa generaliteta, ki se mora italijansko ljudstvo njihovu nesrečnemu delovanju in omahovanju med odkriti in prikriti strahopetnostjo zahvaliti za bridka doživljanje v tej vojni.

Ko se je bil Duce pet minut pred dvajseto dvignil, da bi slednjič popolnoma strl zmeraj bolj očitno sabotažo v skupnem vodstvu vojn, ki je Nemčiji stala mnogo krvi in jo oropala marsikakega uspeha, in je dne 25. julija za to stvar zahteval od kralja svobodno odločanje, je nasprotna stran zamahnila z udarom, ki ga je že dolgo pripravljala. Mussolinija so na nečasten način odstranili, in Badoglije je kot vojaški diktator stopil na oder, da je od tega dne dalje zavestno in po naročilu svojega kralja pretrgal zvezo z Reichom in prelomil z vestobo Evropi. Geslo »Vojna se nadaljuje« je bilo slepilo, ki se je za

njim skrivalo najstranotnejše izdajstvo. Strah spričo peščice nemških vojakov je bil pri kralju in Badogliju prav tako velik, kakor nezvestoba spričo lastnega ljudstva in spričo poštenega zaveznika, ki ni nikdar okleval, da ne bi svoje lastne koristi zapostavil, če je vojna zahtevala, da poseže v boj v prilog Italije. Mrtveci v afriškem puščavskem pesku so za to krvave priče.

V imenu samoobrambe

Dogodki po 25. juliju, vedenje italijanskih edinic v bojih na Siciliji, dogodki, ki so se izcimili v sporočilo, da je Rim proglašen kot odprto mesto, čudna potovanja italijanskih zastopnikov vlade,

Slabe novice za zaveznike

Zeneva, 15. sept. DNB. Švicarski tisk piše v glavnem o težavah zaveznikov sil v Salernu. Listi na splošno ugotavljajo, da je položaj zaveznikov v Salernu zelo težak. »Neue Zürcher Zeitung« pravi, da je položaj zaveznikov v Salernu kritičen. »Gazette de Lausanne« piše: Zavezniki so morali najprej demantirati, da bi se izkrcali na Balkanu, nato je prišlo poročilo o osvoboditvi Mussolinija, v ponedeljek je bilo sporočeno, da je maršal Rommel dokončal zasedbo cele severne Italije, v torek pa je peta ameriška armada doživela poraz pri Salernu, torej same slabe novice za zaveznike. Isti list piše nadalje, da zavezniki sami priznavajo, da

bi se boji ameriške armade lahko bolje razvijali. Anglosaške agencije same izjavljajo, da se peta armada pri Salernu ne bo mogla držati ter primerjajo tamkajšnje mostičke z Galipolijem in prejšnji svetovni vojni. Vzgled Galipolija nikakor ni vzpodbuden, če pomislimo, da bi se na ta način invazija pri Salernu morala končati z zopetnim vkrcanjem.

Washington, 15. sept.: O bojih pete ameriške armade pri Salernu je podal izjavo ameriški mornariški minister polkovnik Knox. Poudaril je, da so ameriške čete pri izkrcanju pri Salernu natele na najbolj vroč in hud sprejem. Ameriške čete so imele velike izgube.

Zamenjana »druga fronta«

Stalin mora še nadalje naskakovati zaradi Ukrajine

Roosevelt in Stalin sta na najhujši način pritiskala na boljševike da bi — mogoče navzile boljši strateški nvidenosti — z vsemi sredstvi in z uporabo vseh sil v tem poletju začeli napadati na vzhodu. Po drugi strani pa je Stalin priganjal, da bi nasprotniki vzpostavili tako zvano »drugo fronto«, ki jo od nje upal, da bo zaposlila kakih 60—80 nemških divizij, ki jih torej ne bi bilo na vzhodu. Vprašanje, ali je bojevanje v Severni Afriki in Siciliji smatrati kot uresničenje sovjetskih želja, je treba seveda zanikati, saj se nemškemu nasprotniku ni posrečilo, da bi bilo nemško vodstvo oslabiljeno na vzhodu, kar je Stalinu predpogoja za uspešno sovjetsko ofenzivo. Spočetka je bila torej druga fronta zamišljena kot razbremenitev za boljševike. A vsa zadeva se je povsem drugače razvila. Medtem se je pojavila popolna sprememba, rekli bi celo, da se je to razmerje obrnilo. Pravijo, da sta se vlogi med zahodnimi silami in sovjetsko Unijo zamenjali. V Londonu in Washingtonu si ne delajo nobenih utvar o tem, da bi bilo jako usodno za kako drugo fronto zaveznikov, če bi prenehalo sovjetsko napadanje na vzhodu. Zato morata Anglija in USA mnogo pričakovati od tega, da Stalin še nadalje pošilja svoje čete na vzhodu na naskoke na nemško fronto, in da ondi krvavijo.

Za Churchill in Roosevelta je spričo Stalina njun položaj zato raz-

meroma ugoden, ker boljševiki brez dvoma ne vodijo sedanje ofenzive do najhujše izkrcavitve zato, da bi odvrnili nevarnost od plutokratskih držav, ampak je Stalin sam v veliki stiski: mnogo mu je do tega, da bi dobil v svoje roke Ukrajino, žitnico sovjetske države.

Nič preveč ni rečeno, če trdijo, da boljševiki v tem primeru nimajo prostih rok. Oni so vprav prisiljeni, da nadaljujejo ofenzivo, pa čeprav bi bilo glede na vojaške ozire bolj pravilno, da bi prenehali z brezplodnim napadanjem, in bi izkrcavljenim divizijam rajši privoščili malo počitka. To pa je brezpomembno spričo spoznanja, da se je strateško razmerje med Sovjetsko Unijo po eni strani, in Anglijo in USA po drugi strani, zaradi poteka vojaških dogodkov obrnilo. Zdaj je v resnici tako, da predstavlja Stalin s svojo ofenzivo drugo fronto za Anglijo in USA. Angleške in ameriške čete ne razbremenjujejo z vzpostavitvijo druge fronte Sovjetske Unije, pač pa imajo sovjetske armade, ki jih spet in spet naganjajo proti nemškim postojankam, zdaj vlogo druge fronte v korist Angliji in USA, ki naj bi bili te dve državi po njej zavarovani spričo smrtonosnega ogrožanja, ki bi ju sicer zadelo. V tej preokrenitvi razmer je za bodočnost skrita dolga vrsta raznih razvojnih možnosti, ki niso niti za Sovjete niti za USA in Anglijo prijetne.